

Euroopan unionin
osarahoittama

Merialuesuunnittelun vyöhykkeet ja merkinnät

MERKINTÄKORTTIKIRJASTO

SUOMEN MERIALUESUUNNITELMA / ALUSTAVA
SUUNNITELMALUONNOS, HUHTIKUU 2026

Sisällysluettelo

MERIALUEEN VYÖHYKKEET	2
Rannikko	3
Sisäsaaristo ja sisemmät rannikkovedet	5
Ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet.....	6
Avomeri.....	7
MERIALUESUUNNITTELUN MERKINNÄT	9
Kulttuuriarvot.....	10
Merkittävät vedenalaiset luontoarvot	12
Ekologinen yhteys.....	14
Matkailu ja virkistys.....	16
Matkailu- ja virkistysyhteys.....	18
Saaristo	19
Vesiviljely	20
Kalastus ja kalasatama	21
Energiantuotanto ja energiantuotannon pitkän aikavälin selvitysalue	23
Energiansiirto	25
TEN-T-satama ja satama	27
TEN-T-toiminnallinen yhteys, toiminnallinen yhteys ja varautumisen liikennekäytävä	29
Merenkulun alue ja talvimerenkulun erityisalue	31
Erityisen yhteensovittamisen alue	33
Meriteollisuus.....	34
Erityisalue	35
Rajaturvallisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.....	36

MERIALUEEN VYÖHYKKEET

Selite

Merialuesuunnittelun vyöhykkeet ovat 1) rannikko, 2) sisäsaaristo ja sisimmät rannikkovedet, 3) ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet ja 4) avomeri. Merialueen vyöhykejaon lähtökohtana on koko Suomen rannikon kattava rannikkovesien pintavesityypittely. Aineistoa on yksinkertaistettu merialuesuunnittelun tarpeisiin sopivaksi. Yksinkertaistetussa vyöhykejaossa on yhdistetty sisä- ja välisaaristo sekä sisemmät rannikkovedet. Rannikkovyöhyke ulottuu noin 10 km mantereelta rantaviivaan.

Kaikkia vyöhykkeitä koskevat suunnitteluperiaatteet

Kaikkia vyöhykkeitä suunnitellaan huomioiden meriympäristön hyvän tilan turvaaminen ja edistäminen, meren- ja vesiensuojelun tavoitteiden edistäminen, kulttuuriarvojen säilyttäminen, merenkulun toimintaedellytysten turvaaminen, kansainväliset infrastruktuuri- ja liikenne yhteydet, meriympäristön erityispiirteet, maan ja meren vuorovaikutus sekä maanpuolustuksen tarpeet. Kaikkien vyöhykkeiden suunnittelussa ja kehittämisessä on pyrittävä avoimien merinäköalojen ja maisemallisten arvojen säilymiseen.

Merkintä

Rannikko

Yleinen selite

Rannikkovyöhyke ulottuu noin 10 kilometrin etäisyydelle rantaviivasta mantereelle päin. Rannikkovyöhyke on keskeinen maan ja meren vuorovaikutusalue, jossa maalla tapahtuvat toiminnot vaikuttavat meriympäristöön ja merialueiden käyttö puolestaan heijastuu rannikkoalueisiin. Vyöhyke toimii keskeisenä linkkinä valuma-alueiden ja merialueen välillä.

Rannikkovyöhykkeelle on ominaista merkittävä luonnon monimuotoisuus sekä arvokkaat rannikko- ja siirtymävyöhykkeen elinympäristöt. Vyöhyke on ekologisesti herkkä ja altis ilmastonmuutoksen, rehevöitymisen ja muun kuormituksen vaikutuksille. Rannikkovyöhykkeellä on keskeinen rooli merellisten ja maa-alueiden ekologisten yhteyksien välittäjänä ja ekosysteemien vaihtumisvyöhykkeenä.

Rannikkovyöhykkeellä yhdyskuntarakenne on usein tiivistä ja maankäyttö monipuolista. Vyöhykkeelle sijoittuvia keskeisiä toimintoja ovat asuminen, matkailu ja virkistys, liikenne ja logistiikka, teollisuus ja tuotanto, maa- ja metsätalous sekä erilaiset energiantuotantomuodot ja siirtoyhteydet. Vyöhykkeelle on ominaista myös monipaikkaisuus sekä vapaa-ajan asumisen ja matkailun kausivaihtelut. Vyöhykkeellä on arvokkaita kulttuuriympäristöjä, kuten rannikkokaupunkeja, maisema-alueita, linnoituksia, kalastajakylä ja merenkulkuun liittyviä kokonaisuuksia. Vyöhykkeelle on ominaista vilkas liikenne ja logistiset yhteydet maa- ja merialueiden välillä.

Maankohoaminen vaikuttaa vyöhykkeen ominaisuuksiin merkittävästi erityisesti Merenkurkussa ja Perämerellä, jossa maa kohoaa lähes senttimetrin vuosittain. Maankohoamisen vuoksi rantaviiva muuttuu ja maa-alueiden pinta-ala kasvaa. Maankohoaminen myös hillitsee merenpinnan nousua.

Suunnitteluperiaate

Rannikkovyöhykkeelle osoitetaan rannikon kestäväää käyttöä ja kehittämistä tukevia toimintoja siten, että suunnittelualueet voivat profiloitua omiin vahvuuksiinsa tukeutuen. Vyöhykkeen suunnittelussa korostuu maan ja meren vuorovaikutus.

Vyöhykkeen suunnittelussa ja kehittämisessä on tärkeää ottaa huomioon Suomen rannikkostrategian 2030 mukaisesti luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä rannikkoyhteisöjen elinvoimaisuuden vahvistaminen. Suunnittelussa korostuu rannikon maankäytön ja merialueiden käytön yhteensovittaminen sekä toimintojen yhteisvaikutusten tunnistaminen.

Vyöhykkeellä on tärkeää ottaa huomioon ekologisten yhteyksien toimivuus, valuma-alueelta tulevan kuormituksen aiheuttamien vaikutusten vähentäminen, rannikon saavutettavuus ja vapaan rantaviivan riittävyys.

Rannikkovyöhykkeen suunnittelussa ja kehittämisessä on tärkeää vahvistaa elinkeinoelämän edellytyksiä sekä varmistaa toimiva ja häiriönsietokykyinen logistiikka satamien, niiden takamaiden ja mantereen jatkoyhteyksien välillä sekä tavara- että henkilöliikenteessä. Vyöhykkeellä on tärkeää ottaa huomioon toimivat

energiansiirto- ja tietoliikenneyhteydet sekä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden tarpeet.

Merkintä

Sisäsaaristo ja sisemmät rannikkovedet

Yleinen selite

Vyöhyke on toiminnoiltaan monipuolinen ja luonnonympäristöltään herkkä. Monet ravinnekuormituksen ja roskaantumisen sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti rannikon läheiselle merialueelle. Useat merelliset toiminnot kytkeytyvät sisäsaariston ja sisempien rannikkovesien vyöhykkeeseen. Vyöhykkeellä sijaitsee paljon luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä matalia vesialueita. Sisäsaariston ominaisia luontotyyppejä ovat muun muassa jokisuistot, rannikkolaguunit, kapeat murtovesilahdet ja matalat lahdet, vedenalaiset hiekkasärkät ja riutat. Vyöhykkeellä on runsaasti meriluonnon avainlajien esiintymiä sekä linnustolle tärkeitä alueita. Vyöhykkeellä on arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita sekä vedenalaista kulttuuriperintöä. Saaristokulttuuri näkyy vyöhykkeellä vahvasti.

Vyöhykkeen suunnittelussa korostuu rannikolle sijoittuvien toimintojen meriympäristöön kohdistuvien vaikutusten hallinta. Vyöhykkeellä on tärkeää ottaa huomioon eri toimintojen logistiset yhteydet, energiansiirto- ja infrastruktuuriyhteydet meri- ja manneralueiden välillä ja matkailu- ja virkistysalueiden sekä asumisen ja vapaa-ajan asumisen tarpeet.

Vyöhykkeellä on monipuolisimmin eri ekosysteemipalveluita. Kasvillisuuden ja levien tarjoamia säätelypalveluja esiintyy eniten merenlahdissa, jokisuistoalueilla ja saarten ympärillä, missä esiintyy runsaasti kasvillisuutta. Näitä palveluita ovat esimerkiksi hiilen ja ravinteiden sidonta, hapen tuotanto sekä eroosion torjunta. Rantakasvillisuus tarjoaa myös tärkeän elinympäristön kalanpoikasille. Tuotantopalveluista erityisen tärkeä on rannikkokalastus. Erityispiirteinä vyöhykkeellä on myös järviruo'on potentiaali energiakäyttöön. Vyöhykkeen kulttuuripalvelut ovat moninaisia ja usein myös ihmisille helpoiten saavutettavia, kuten mm. erilaiset saariston ja rannikon ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä kulttuuriperinnön kohteet.

Suunnitteluperiaate

Sisäsaaristo ja sisemmät rannikkovedet-vyöhykkeelle osoitetaan sille soveltuvia toimintoja niin, että suunnittelualueet voivat profiloitua omiin vahvuksiinsa tukeutuen. Vyöhykettä suunnitellaan useita toimijoita ja toimintoja yhteensovittavana kokonaisuutena. Vyöhykkeellä keskeisiä yhteensovitettavia toimintoja ovat matkailu ja virkistys, asuminen ja vapaa-ajan asuminen, merenkulku ja satamatoiminnot, rannikkokalastus, vesiviljely sekä meriteollisuus. Vyöhykkeen suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon liikkuminen ja logistiikka merialueen ja mantereen välillä. Erityisiä kehittämistarpeita voi liittyä matkailun ja virkistystyksen, kalastuksen ja vesiviljelyn, tavara- ja henkilöliikenteen sekä asumisen ja vapaa-ajan asumisen yhteyksiin. Vyöhykkeen suunnittelussa ja kehittämisessä on tärkeää ottaa huomioon sekä vedenalaisen meriluonnon että saaristoluonnon suojelun ja ennallistamisen tarpeet. Näitä ovat esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet sekä kalojen kutu- ja poikastuotantoalueet. Ekologisten yhteyksien toimivuuden edistäminen on tärkeää ottaa huomioon kaikissa suunnitelmissa ja hankkeissa.

Merkintä

Ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet

Yleinen selite

Vyöhykkeen merkittäviä luontotyyppisiä ovat hiekkasärkät ja riutat, sekä ulkosaariston luodot ja saaret. Vyöhykkeellä on vedenalaisen meriluonnon avainlajien esiintymiä sekä linnuston kannalta merkittäviä alueita. Vyöhykkeellä on arvokkaita kulttuuriympäristöjä, kuten majakkasaaria, maisema-alueita sekä vedenalaista kulttuuriperintöä. Vyöhykkeelle ominaista on myös sen saaristokulttuuri ja vilkas meriliikenne.

Vyöhykkeellä keskeisiä toimintoja ovat matkailu ja virkistys, merenkulku, vesiviljely sekä kalastus. Vyöhykkeellä on soveltuvin osin myös merituulivoiman potentiaalisia alueita sekä asumista ja vapaa-ajan asumista.

Ekosysteemipalveluista vyöhykkeellä korostuvat erityisesti säätely- ja ylläpitopalveluista saariston rantakasvillisuuden tarjoama eroosion hallinta, vedenalaisen kasvillisuuden palvelut sekä ulkosaariston tarjoamat saaristolinnuston tärkeät pesimä- ja levähdysalueet. Tuotantopalveluista merkittävää vyöhykkeellä on kaupallinen kalastus, kulttuuripalveluista saariston ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä kulttuuriperintö.

Suunnitteluperiaate

Ulkosaaristo ja ulommat rannikkovedet -vyöhykkeelle osoitetaan sille soveltuvia toimintoja niin, että suunnittelualueet voivat profiloitua omiin vahvuksiinsa tukeutuen. Vyöhykettä suunnitellaan rannikon ja avomeren yhdistävänä, saaristokulttuuria ja perinteisiä saaristolaiselinkeinoja vaalivana vyöhykkeenä.

Vyöhykkeellä on tärkeää ottaa huomioon toimintojen linkittyminen mantereelle, esimerkiksi merenkulun alueet, kalatalouden vaatimat yhteydet sekä matkailu- ja virkistysreitit. Vyöhykkeellä on keskeistä turvata turvallisen ja toimivien merikuljetusten toimintaedellytykset. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon energiansiirto- ja infrastruktuuriyhteydet meri- ja manneralueiden välillä sekä meriturvallisuuden kannalta merkittävät toiminnot.

Vyöhykkeen suunnittelussa ja kehittämisessä on tärkeää ottaa huomioon vedenalaisen meriluonnon sekä saaristoluonnon suojelun tarpeet, luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet, kalojen kutu- ja poikasalueet, merituulivoimalle soveltuvat alueet, merenkulun alueet, meriturvallisuus, kalankasvatuksen jatkokasvatusalueet sekä kalastusalueet.

Vyöhykkeellä on tärkeää ottaa huomioon toimialojen yhteensovittamisen tarpeet, esimerkiksi vesiviljely, merenkulku ja meriturvallisuus. Merituulivoiman osalta on myös tarkasteltava yhteensovittamista muiden toimialojen, luontoarvojen ja maanpuolustuksen kanssa.

Merkintä

Avomeri

Yleinen selite

Avomerivyöhykkeelle on ominaista laajat ja suhteellisen yhtenäiset merialueet, vähäinen pysyvä alueidenkäyttö sekä voimakkaat luonnonolosuhteet. Avomeren keskeisiin ominaispiirteisiin kuuluu luonnon- ja käyttöolosuhteiden ajallinen vaihtelu.

Vyöhykkeellä esiintyy geomorfologisesti ja biologisesti merkittäviä vedenalaisia luontotyyppisiä, kuten hiekkasärkkiä, riuttoja, moreenimuodostumia sekä muita arvokkaita elinympäristöjä. Alue toimii myös kalojen lisääntymis- ja syönnösalueena sekä merilintujen muutto- ja ruokailualueena. Lisäksi avomerivyöhykkeellä sijaitsee vedenalaista kulttuuriperintöä, kuten hylkyjä ja muita merellisen historian jäänteitä. Vyöhykkeelle on kuitenkin ominaista puutteellinen tieto alueen luonto- ja kulttuuriarvoista.

Avomerivyöhykkeen keskeisiä toimintoja ovat merenkulku ja kaupallinen kalastus sekä läntisillä merialueilla enenevässä määrin merituulivoima. Vyöhykkeellä tunnistetaan mereltä mantereelle ulottuvat voimansiirtoyhteydet ja tietoliikennekaapelit. Vyöhykkeellä on myös keskeinen rooli kansallisessa huoltovarmuudessa, energiajärjestelmän toimivuudessa sekä merellisen liikenteen turvallisuudessa.

Ekosysteempipalveluista vyöhykkeellä korostuvat tuotantopalvelut, etenkin avomerellä harjoitettava troolikalastus. Geologisista resursseista erityisesti Suomenlahdella on potentiaalisia merihiekan ja -soranottoalueita sekä merenpohjan rautamanganisaostumakenttiä. Avoin merimaisema sekä historiallisten hylkyjen ja majakoiden kulttuuriperintö tarjoavat vyöhykkeellä kulttuuripalveluita.

Suunnitteluperiaate

Avomerivyöhykkeellä suunnittelu perustuu merialuesuunnittelun yleisiin tavoitteisiin: kestävän käytön edistämiseen, meriekosysteemien hyvän tilan turvaamiseen, luonnonvarojen säästeliääseen ja vastuulliseen hyödyntämiseen sekä eri merellisten toimintojen yhteensovittamiseen. Suunnittelussa noudatetaan ekosysteempipohjaista lähestymistapaa ja varovaisuusperiaatetta.

Avomerivyöhykettä tarkastellaan laajana, toiminnallisena kokonaisuutena, jossa alueet voivat profiloitua omiin vahvuuksiinsa tukeutuen. Suunnittelussa on tärkeä ottaa huomioon avomerelle tyypilliset luonnonolosuhteet, kuten tuuli-, aalto- ja jääolosuhteet sekä ilmaston ja merellisten prosessien ajallinen ja alueellinen vaihtelu.

Avomerivyöhykkeellä on tärkeää tunnistaa ja edistää kestävän sinisen kasvun potentiaaleja. Suunnittelussa on tärkeä huomioida ilmastomuutoksen vaikutukset, kuten merenpinnan nousu, muuttuvat jääolosuhteet ja lisääntyvät ääri-ilmiöt, sekä niiden vaikutukset.

Avomerivyöhykkeen suunnittelussa on tärkeää turvata merenkulun, huoltovarmuuden ja puolustuksen toimintaedellytykset. Muutostarpeet tulee

huomioida ennakoivasti osana valtakunnallista ja Itämeren alueellista kokonaisuutta.

E erityisesti energiantuotantoon ja siihen liittyvän infrastruktuurin suunnittelussa on merkittävää sovittaa yhteen merenkulun turvallisuus, huoltovarmuus, ympäristö- ja maisemavaikutukset ja puolustukselliset näkökohdat.

Avomerivyöhykkeen suunnittelussa on tärkeä huomioida kytkennät muihin vyöhykkeisiin sekä rannikkoon ja mantereeseen. Avomerelliset toiminnot liittyvät satamiin, energia- ja huoltovarmuusjärjestelmiin, teollisuuteen, logistiikkaketjuihin sekä tiedonsiirtoon.

MERIALUESUUNNITTELUN MERKINNÄT

Kaikkia merkintöjä koskevat periaatteet

- Merkinnöillä osoitetaan yleispiirteisesti nykyisiä merkittäviä ja tulevia potentiaalisia alueita merialueen eri käyttömuotojen tarpeisiin. Toimintojen sijoittaminen potentiaalisille alueille edellyttää tarkempaa suunnittelua.
- Kaikkia toimintoja suunniteltaessa ja kehitettäessä tulee ottaa huomioon meriympäristön hyvän tilan tavoite.
- Merkinnät voivat olla muiden merkintöjen kanssa päällekkäisiä.
- Merkinnät eivät poissulje toimintoja muilta alueilta.
- Toimialalle ja meriluonnolle merkittäviä ja potentiaalisia alueita voi olla myös muualla kuin suunnitelmassa tunnistetuissa paikoissa.
- Suunnitelma ei ota kantaa merellisten toimintojen nykyiseen sijoittumiseen rannikko- ja merialueilla.

Merkintä

Kulttuuriarvot

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan kulttuuriarvojen tihentymiä, joilla on yhteys merellisiin toimialoihin.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä kulttuuriarvojen tihentymiä, jotka sisältävät muun muassa valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, merellisiä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY), valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita (VARK), vedenalaisia kulttuurimaisemia, rannikkokalastuksen ja -metsästyksen perinnealueita, sekä merelliseen kulttuuriperintöön liittyviä kokonaisuuksia, kuten sotahistoriaan, merenkulkuun, perinnebiotooppeihin, maisemaan sekä rannikko-, saaristo- ja huvilakulttuuriin liittyviä kokonaisuuksia. Rannikko- ja saaristokulttuuriin liittyy myös aineettomia kulttuuriperintötekijöitä, jolla tarkoitetaan rannikon ja saariston yhteisöjen eläviä tapoja, tietoja ja taitoja. Alueisiin liittyy myös kulttuurisia ekosysteemipalveluja, joita ihmiset kokevat erilaisissa fyysisissä ympäristöissä kokonaan tai osittain luonnon kautta.

Kulttuuriarvojen kokonaisuudet ovat merkittäviä elin- ja vetovoimatekijöitä ja ne tukevat muun muassa alueiden matkailua ja virkistysmahdollisuuksia. Monet merelliset kulttuuriarvot sijaitsevat rannikolla ja saaristossa tai ovat kytkeytyneitä mantereeseen, kuten kalastajakylät, merikaupungit ja satamat sekä telakat. Jokilaaksot ovat kulttuurisia yhteyksiä mereltä sisämaahan ja toisinpäin.

Suunnitteluperiaate

Aluekokonaisuuksia kehitettäessä on tärkeä ottaa huomioon alueiden ominaispiirteiden säilyminen, kulttuuriarvojen herkkyys ja vaaliminen, alueiden saavutettavuus, luontoarvot, avoimen merellisen maiseman ja vedenalaisen kulttuurimaiseman arvo sekä merelliset elinkeinot.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella merelliset kulttuuriarvot liittyvät kalastukseen, hylkeenpyyntiin, merenkulkuun majakkasaarineen, saariston maatalouteen sekä rannikon veneenrakennus- ja muuhun teollisuuteen. Merenkurkun saaristo on yksi Suomen kansallismaisemista ja UNESCO:n maailmanperintöalue, joka on merkittävä ympäristö niin luonnon- kuin kulttuuriperinnönkin kannalta. Hailuoto on kulttuuriympäristönä omaleimainen kokonaisuus. Vedenalaisten muinaisjäännösten sijainneista ei ole kattavaa tietoa.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Varsinais-Suomen rannikolla ja saaristossa on asuttu jo myöhäisestä kivilaudesta lähtien ja Satakunta on yksi Suomen vanhimpia asuttuja maakuntia. Olosuhteet ovat olleet hyvät karjaloudelle ja maanviljelylle. Vanhan talonpoikaiskulttuurin ohella rannikkoalueen kulttuurihistoriaa leimaavat kalastus ja merenkulku. Saaristomeri on kansallismaisema, joka ilmentää Suomen edustavampia luonnon- ja kulttuurinpiirteitä. Alueella on useita majakoita.

Suomenlahti: Alueen merelliselle perinnölle tunnusomaista on perinteinen saaristolaisasutus, rannikon kalastajakylät, merenrantakaupungit, huvila-alueet, sotahistoria ja puolustusrakennelmat. Suomen tunnetuista hyljistä suurin osa

sijaitsee Suomenlahdella. Kotkan edustalla 1790 käyty Ruotsinsalmen meritaistelu oli Itämeren historian merkittävin taistelu, ja alue on vedenalainen valtakunnallisesti arvokas arkeologinen kohde. Meritaistelualue sisältää myös vedenalaisen kulttuurimaiseman arvoja. Suomenlahden majakoiden muodostama ketju on tärkeä osa kulttuurihistoriaa ja korostaa Suomen rannikon erityispiirteitä.

Lähtöaineistot ja selvitykset

[Suomen merellisen kulttuuriperinnön tilannekuvaus](#) (Museovirasto 2019)
Museovirasto (www.museovirasto.fi) sekä <https://kartta.museoverkko.fi>)
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021)
Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARAK 2024)
Maakuntakaavat ja niiden selvitykset
Valtakunnalliset maisemanhoitoalueet
Arkeologinen kulttuuriperintö
UNESCO:n maailmanperintökohteet
Kansallismaisemat
Kansalliset kaupunkipuistot

Suunnitelmakartan tausta-aineistossa esitetään majakat, hylt ja muut muinaisjäännökset, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY), sekä valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.

[Ekosysteemipalveluiden arvoalueet Suomen merialueilla](#) (Suomen ympäristökeskus 2024)

Merkintä

Merkittävät vedenalaiset luontoarvot

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan merkittävien vedenalaisten luontoarvojen alueita. Merkittäviä luontoarvoja sijaitsee myös osoitettujen alueiden ulkopuolella. Merialuesuunnittelussa ei osoiteta olemassa olevia Natura 2000 -verkoston alueita, kansallispuistoja tai muita luonnonsuojelualueita, joiden suojelua ja toteutumista ohjataan muulla lainsäädännöllä.

Suomen ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMA-alueet) ovat merkittäviä erityisesti lajien ja luontotyyppien monimuotoisuuden, uhanalaisuuden ja ainutlaatuisuuden kannalta. Mukana on myös geologisesti monimuotoisia ja luonnontilaisia alueita. Kohteet perustuvat laajoihin aineistoihin, kirjallisuuteen, ja yli 50 eri asiantuntijan tietämykseen meriluonnosta. Aluerajaukset nojaavat pääasiassa Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma VELMU:n keräämiin tietoihin. Aineistoa on yleispiirteistetty merialuesuunnittelun mittakaavaan sopivaksi.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä vedenalaisen luonnon arvoalueita, jotka muodostavat potentiaalisia ekosysteemipalveluiden tuotantoalueita. Merkintä ei ota kantaa hallinnollisiin rajoihin tai suojelualueisiin, eivätkä osoitetut alueet ole ehdotuksia suojelualueiksi.

Suunnitteluperiaate

Alueiden käyttöä suunniteltaessa ja alueella toimittaessa on tärkeää ottaa huomioon vedenalaisten elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyminen ja mahdollisuuksien mukaan vahvistaminen.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella esiintyviä vedenalaisia luontoarvoja ovat muun muassa kalojen lisääntymisalueet, vedenalaiset luontotyypit ja kasvillisuus sekä geologiset muodostumat. Luontoarvot keskittyvät mataliin rannikkovesiin ja saarten ympäristöön. Merkittäviä alueita on Merenkurkussa, Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan rannikolla sekä Perämeren pohjukassa. Maankohoamisen myötä elinympäristöt ovat jatkuvassa muutoksessa. Perämeren alueella esiintyy omaleimaista lajistoa.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Alueen rehevät lahdet ja jokisuut tarjoavat elinympäristön monille vesi- ja rantalinnuille sekä kalanpoikasille. Saaristomeri on Itämeren biologisesti monimuotoisimpia alueita, jolle ovat ominaisia laaja saaristo, matalat rannikkovedet sekä arvokkaat vedenalaiset elinympäristöt, kalojen lisääntymisalueet ja linnustoalueet. Selkämeren kansallispuisto kattaa 160 km pitkän etelä-pohjoissuuntaisen kaistaleen Kustavista Merikarvialle. Selkämerelle on tyypillistä suolapitoisuuden vaihteellinen muuttuminen siirryttäessä etelästä pohjoiseen. Selkämeri sijoittuu eteläisen ja pohjoisen lajiston vaihtumisvyöhykkeelle. Selkämeren alueella on laaja ja melko yhtenäinen riutta-alue, jossa kovien pohjien vedenalaiset luontoarvot ovat korkeita. Vaikka rehevöitymisen merkkejä on havaittavissa Selkämerelläkin, Selkämeri on yksi parhaimmassa kunnossa säilyneistä merialueistamme Suomen rannikolla.

Suomenlahti: Alueelle tyypillistä ovat jokisuistot, suojaiset sisälahdet ja laguunit, kalojen lisääntymisalueet, ulkosaariston luodot ja riutat sekä arvokkaat geologiset muodostumat, kuten vedenalaiset hiekkasärkät ja harjut sekä syvänteet.

**Lähtöaineistot ja
selvitykset**

[Suomen ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet \(EMMA-alueet\)](#) (Suomen ympäristökeskus 2020).
[Ilmastonmuutoksen mahdolliset vaikutukset Suomen ekologisesti merkittäviin vedenalaisiin meriluontokohteisiin](#) (Suomen ympäristökeskus 2025)

Suunnitelmaportaan tausta-aineistossa on esitetty Natura 2000 -alueet, yksityiset ja valtion suojelualueet, kansallispuistot sekä kansainvälisesti tärkeät lintualueet (IBA) ja Suomen tärkeät lintualueet (FINIBA).

Merkintä

Ekologinen yhteys

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan merkittäviä ekologisia yhteyksiä, jotka turvaavat lajien liikkumista, elinympäristöjen kytkeytyneisyyttä ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja vahvistumista.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä ekologisia yhteyksiä, joihin kuuluvat rannikon suuntaiset yhteydet, vaelluskalojen kannalta merkittävät joet ja suistoalueet, lintujen ja lepakoiden muuttoreitit sekä kansainväliset ekologiset yhteydet. Merkintä kuvaa ekologisten verkostojen jatkuvuutta ja kytkeytyneisyyttä yleispiirteisellä tasolla.

Suunnitteluperiaate

Toimintoja suunniteltaessa ja kehitettäessä on tärkeää turvata ekologisten yhteyksien säilyminen, jatkuvuus ja toiminnallisuus sekä edistää niiden vahvistamista. Suunnittelussa huomioitavia asioita ovat eri lajiryhmien tarpeet, luontotyyppien ominaispiirteet, ekologinen kytkeytyneisyys, alueiden välinen jatkuvuus sekä yhteyksien merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Suunnittelussa on tärkeää myös huomioida kytkeytyneisyyteen, lintujen ja lepakoiden muuttoreitteihin sekä kalojen vaellusreitteihin liittyvät tietopuutteet.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueelle ovat ominaisia laajat jokijatkumot sekä maankohoaminen, jotka muovaavat rannikon ja merialueiden elinympäristöjä. Yhteyksinä on tunnistettu ekologisesti merkittävät ja vaelluskalojen kannalta tärkeät joet, mm. Tornionjoki, joka on Suomen merkittävin lohijoki ja yksi maailman tärkeimmistä Atlantin lohen lisääntymisjoista. Rannikon suuntainen ekologinen jatkuvuus on alueella keskeinen sekä lintujen muuttoreittien, kalojen vaellusreittien, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta. Alueella sijaitsevat kansainvälisesti merkittävät EBSA-alueet (Ecologically or Biologically Significant Marine Areas) muodostavat osaltaan rajat ylittäviä ekologisia yhteyksiä.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Suunnittelualueen valuma-alue on laaja ja ekologisina yhteyksinä on tunnistettu monet rannikon joet ja suistoalueet. Rannikon suuntainen sekä Itämeren ylittävä ekologinen jatkuvuus on alueella keskeinen sekä lintujen ja lepakoiden muuttoreittien, kalojen vaellusreittien, että ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta.

Suomenlahti: Suomenlahden kautta kulkee merellinen itä-länsisuuntainen ekologinen yhteys, joka yhdistää Fennoskandian ja Euroopan vihreät vyöhykkeet. Suomenlahdella korostuu myös etelä-pohjoissuuntainen yhteys, jonka merkitys korostuu mm. ilmastonmuutoksen vuoksi eri lajiryhmien liikkumisen näkökulmasta. Yhteyksinä on myös tunnistettu ekologisesti merkittävät ja vaelluskalojen kannalta tärkeät joet, merkittävimpana Kymijoki.

Lähtöaineistot ja selvitykset

[Merialuesuunnittelu ja luontoteema-raportti](#) (Merialuesuunnittelu 2024)
[EBSA - Ecologically or Biologically Significant Marine Areas](#)
Kansallinen kalatiestrategia

Euroopan vihreä vyöhyke www.europeangreenbelt.org
Maakunnalliset selvitykset: Suomen meritaimenkantojen suojele- ja käyttösuunnitelma (Pasi Lempinen 2001), [Kymenlaakson sini-viherrakenne ja ekosysteemipalveluselvitys](#) (Kymenlaakson liitto 2017).
[Luonnon huomioiva merialuesuunnittelu Suomessa](#) (Merialuesuunnittelu 2023, eMSP NBSR-hanke)
[EU:n vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden toteutuminen merialuesuunnitelmissa](#), mm. suosituksia ([MSP GREEN-hanke 2024](#))
[Ekosysteemipalveluiden arvoalueet Suomen merialueilla](#) (Suomen ympäristökeskus 2024)
[Rannikkostrategia](#), jonka tavoitteena on edistää rannikon kestävää käyttöä ja vastata luontokadon, ilmastonmuutoksen ja saastumisen uhkiin (Ympäristöministeriö 2024)
[Merituulivoiman tilanne- ja kehityskuvan kokonaistarkastelu](#) (Merialuesuunnittelu 2024, nk. [TIKEMERI](#)-hanke)
[MSP and Migratory Fish, workshop report](#) (Merialuesuunnittelu 2024)

Merkintä

Matkailu ja virkistys

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan matkailun ja virkistystyksen kannalta merkittäviä ja potentiaalisia alueita. Saaristo- ja rannikkoalueet ovat vetovoimaisia luonto- ja kulttuurimatkailukohteita ja keskeisiä veneilylle ja vapaa-ajanvietolle. Näiden lisäksi matkailu ja virkistys -merkintä sisältää vapaa-ajankalastukselle ja metsästykselle merkittäviä alueita, hiljaisia alueita sekä vedenalaisia kulttuuriarvoja, jotka palvelevat sukelluskohteina matkailua ja virkistystä.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistystyksen merkittäviä ja potentiaalisia alueita. Alueet sisältävät olemassa olevia matkailu- ja virkistystoimintoja sekä luonto- ja kulttuuriarvoja.

Suunnitteluperiaate

Matkailu- ja virkistystoimintoja suunniteltaessa ja kehitettäessä on tärkeää edistää merellisen ja rannikkomatkailun ympärivuotisia toimintaedellytyksiä, sekä toiminnallisten kokonaisuuksien muodostumista, joiden avulla ympäristöön aiheutuvia paineita voidaan ohjata, sekä turvata kaikkien virkistysmahdollisuudet luonnossa kulkemisen, vapaa-ajankalastuksen ja metsästyksen osalta. Saavutettavuuden huomioiminen on tärkeää, sillä se on matkailulle ja virkistykselle keskeistä, kuten myös logistiikka-, infra-, sähkö-, vesi- ja tietoliikenneyhteydet, vierasvenesatamat ja satamat, sekä majoituskapasiteetti ja palvelut saarissa sekä rannikolla.

Lisäksi on tärkeää huomioida, että kulttuuri- ja luontoarvot linkittyvät usein matkailuun ja virkistykseen. Luonnonmaisemien, luonnonrauha-alueiden ja kulttuuriperintöarvojen säilyminen ovat tärkeitä matkailun vetovoimatekijöitä. Kalojen kutu-, vaellus- ja syönnösalueet ovat keskeisiä, sillä kalastusmatkailu ja vapaa-ajankalastus ovat riippuvaisia hyvinvoivista kalakannoista.

Matkailun ja virkistystyksen kehittämisessä on tärkeää ottaa huomioon kestävyys niin luonnonympäristölle kuin alueen asukkaille, lisäksi on tärkeää ottaa huomioon alueelliset erityispiirteet. Meriympäristön hyvä tila edistää matkailun ja virkistystyksen toimintaedellytyksiä. Maanpuolustuksen tarpeet saattavat rajoittaa matkailulle ja virkistyskäytölle tunnistettujen alueiden hyödyntämistä.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Merkittäviä matkailukohteita ovat rannikkokaupungit kuten Vaasa, Pietarsaari, Kokkola, Raahe ja Oulu, jotka toimivat alueellisina matkailun solmukohtina sekä puutalokaupunki Kristiinankaupunki. Fäbodan, Vattajanniemen ja Kalajoen hiekkarannat ja Hailuoto ovat myös suosittuja matkailukohteita. Meri-Lapin rannikko kytkeytyy osaksi Lapin kansainvälistä matkailukokonaisuutta. Merialueelle sijoittuvista kohteista tunnetuimmat ovat Merenkurkun maailmanperintökohde ja Tankarin majakkasaari. Useisiin luonto- ja kulttuurikohteisiin liittyy merkittävää matkailu- ja virkistyskäytön kehittämispotentiaalia. Vapaa-ajankalastus ja metsästyks ovat osa merialueen virkistyskäyttöä. Tornionjoki on kansainvälisestikin merkittävä kalastusmatkailukohde.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Saaristomeri sekä suunnittelualueen rannikko ovat suosittuja matkailu- ja virkistysalueita, joilla on merkittävä potentiaali. Merkittäviä kohteita ovat muun muassa Vanha Rauma ja Rauman saaristo, Eurajoen Laitakari ja Säppi, Porin Yyteri ja Reposaari, Merikarvian Ourat, Isokarin majakka, Saariston rengastie, Jurmo, Örön linnakesaari, Bengtskärin majakka, Rosalan viikinkikeskus ja Utö. Selkämeren ja Saaristomeren kansallispuistot tukevat alueen matkailua.

Suomenlahti: Alueella on suurimmat matkailijamäärät Suomen merialueista. Saaristo-, rannikko- ja luontomatkailun potentiaali on suurta. Kansainvälisen matkailun tärkein solmukohta alueella on Helsingin ympäristö merialueineen. Matkailun kärkikohteita ovat lisäksi muut merelliset kaupungit Hanko, Raasepori, Porvoo, Loviisa, Kotka ja Hamina sekä niiden läheinen saaristo. Merelliset kaupungit toimivat porttina saariston matkailu- ja virkistyskohteisiin sekä merellisiin kansallispuistoihin ja kansallisiin kaupunkipuistoihin.

**Lähtöaineistot ja
selvitykset**

Maakuntakaavat ja niiden selvitykset

[Suomen merenrannikon rakentamattomat ja rakennetut rannat](#)
(Merialuesuunnittelu 2019)

[Sinisen talouden tilannekuva merialuesuunnittelun lähtökohtana](#)
(Merialuesuunnittelu 2018)

[Ekosysteemipalveluiden arvoalueet Suomen merialueilla](#) (Suomen ympäristökeskus 2024)

[Merialuesuunnittelu ja merellisten sektoreiden aluetaloudelliset vaikutukset](#)
(Merialuesuunnittelu 2025)

Kansallispuistot, UNESCO:n maailmanperintökohteet

Merkintä

Matkailu- ja virkistysyhteys

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan kansainvälisesti, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä sekä potentiaalisia matkailu- ja virkistysyhteyksiä. Yhteyksillä tarkoitetaan merellisiä ja rannikon suuntaisia toiminnallisia kokonaisuuksia, jotka mahdollistavat liikkumisen, palvelujen saavutettavuuden sekä matkailu- ja virkistystoimintojen kehittymisen eri alueiden välillä. Merkinnän tavoitteena on tukea alueiden välistä kytkeytyneisyyttä, matkailun vetovoimaa ja kestävää merellistä virkistyskäyttöä osana laajempaa aluerakennetta.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä olemassa olevia ja uusia matkailu- ja virkistysyhteyksiä.

Suunnitteluperiaate

Matkailu- ja virkistysyhteyksiä suunniteltaessa ja kehitettäessä on tärkeä ottaa huomioon saavutettavuus, kestävyys sekä toiminnallisten kokonaisuuksien muodostuminen. Logistiikkayhteydet, palveluiden saatavuus ja saavutettavuus sekä tietoliikenneyhteydet on huomioitava matkailu- ja virkistystoiminnalle keskeisinä tekijöinä.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Rajat ylittävä matkailu- ja virkistysyhteys kulkee Perämeren pohjoisosassa. Alueella on potentiaalia kehittää vapaa-ajan veneilyä ja risteilyliikennettä olemassa oleviin satamiin ja käyntikohteisiin tukeutuen.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Selkämeren eteläosalla on merkittäviä rannikonsuuntaisia matkailu- ja virkistysyhteyksiä. Selkämeren kansallispuisto tukee alueen matkailu- ja virkistyskäyttöpotentiaalia. Saaristomeri on kokonaisuudessaan vahvaa matkailu- ja virkistysaluetta niin kansainvälisesti kuin kansallisesti.

Suomenlahti: Rannikko on matkailun ja virkistykseen kehittämisen näkökulmasta keskeinen. Saavutettavuuden ja palveluiden kehittämisen kannalta korostuu itärajalta läpi koko Suomenlahden ulottuva veneilyn runkoväylä. Läntinen Suomenlahti on vilkas veneily- ja risteilyliikennealue. Itäisellä Suomenlahdella on merkittävää potentiaalia vapaa-ajan veneilyn ja risteilyliikenteen kehittämiseen liittyen.

Lähtöaineistot ja selvitykset

Maakuntakaavat ja niiden selvitykset
Suunnitelmaportaan tausta-aineistossa osoitetaan veneväylät

Merkintä

Saaristo

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan merialueiden merkittäviä toiminnallisia saaristokokonaisuuksia, joissa yhdistyvät paikallinen saaristokulttuuri, ympärivuotinen ja vapaa-ajan asuminen, useat merelliset toimialat, monimuotoinen luonto sekä kulttuuriympäristö.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä toiminnallisia saaristokokonaisuuksia, joiden rajaamisessa on huomioitu elinvoimaisen saariston muodostumiseen vaikuttavia muuttujia kuten asuminen, elinkeinot, palvelut, saavutettavuus, hyvät infrastruktuuriyhteydet sekä virkistysmahdollisuudet ja kulttuuriympäristöt.

Suunnitteluperiaate

Alueita kehitettäessä on tärkeää edistää vakituisen asutuksen edellytyksiä, sekä ottaa huomioon elinvoimaisen saaristokulttuurin ylläpitäminen, monipaikkaisuus, monimuotoisen elinkeinoelämän harjoittaminen sekä alueiden ympärivuotinen sekä liikenteellinen että digitaalisten palveluiden saavutettavuus. Alueiden infrastruktuuria on tärkeää kehittää alueen elinvoimaa ja ominaispiirteitä tukevaksi. Saaristoalueiden merkitys ja erityispiirteet kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta tunnistetaan ja huomioidaan alueita kehitettäessä.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Merenkurkun saaristo on koko Pohjanlahden merkittävin saaristo sisältäen monta elinvoimaista saaristokylää. Ainutlaatuinen Merenkurkun saaristo on Suomen ainoa luonnonperintökohde Unescon maailmanperintölistalla. Myös Luodon saaristo Pietarsaaren ja Kokkolan välillä on elinvoimainen saaristokokonaisuus. Hailuoto on Perämeren pohjoisosan ainoa asuttu saari.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Itämeren mittakaavassa ja kansainvälisesti merkittävä saaristoluonnon, kulttuuriperinnön, ympärivuotisen ja vapaa-ajan asutuksen sekä matkailun ja muun elinkeinoelämän muodostama kokonaisuus. Sisältää muun muassa Saaristomerien biosfäärialueen.

Suomenlahti: Saariston ydinalueina on osoitettu Bromarvin, Tammisaaren-Inkoon, Sipoon-Porvoon sekä Loviisan-Pyhtään-Kotkan elinvoimaiset saaristokokonaisuudet.

Lähtöaineistot ja selvitykset

Maakuntakaavat ja niiden selvitykset.

Saaristo-osakunnat

[Elävät maaseutu- ja saaristoalueet ja kokonaisturvallisuus – Tietopaketti päättäjille, valmistelijoille ja toimittajille](#) (Maaseutupolitiikan neuvosto MANE, Saaristoasiain neuvottelukunta SANK, Harvaan asuttujen alueiden parlamentaarinen työryhmä 2023)

[Merialuesuunnitelman vyöhykkeet, saaristo-merkinnän alueet ja YKR-data](#) (Varsinais-Suomen liitto 2020)

Merkintä

Vesiviljely

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan vesiviljelyn osalta kalankasvatukselle potentiaalisia alueita. Kalankasvatukselle soveltuvia alueita on myös tässä merialuesuunnitelmassa osoitettujen potentiaalisten alueiden ulkopuolella.

Merkinän kuvaus

Merkinällä osoitetaan kalan jatkokasvatuksen kannalta potentiaalisia alueita.

Suunnitteluperiaate

Vesiviljelyä kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon vesiviljelyn toimintaketjun kannalta oleelliset tarpeet, kuten infrastruktuuriyhteydet, satamat sekä eri tuotantovaiheiden vaatimat alueet. Vesiviljelyn kehittämisen lähtökohtana on uusien teknologioiden tuomat mahdollisuudet kalankasvatuksen sijoittumiselle niin, että mereen ja meriympäristöön kohdistuva kuormitus olisi mahdollisimman vähäistä. Vesiviljelyä kehitettäessä on tärkeää selvittää parhaiten soveltuvat alueet meriympäristön tila ja luontoarvot huomioiden. Vesienhoidon ja merenhoidon tavoitteet saattavat rajoittaa potentiaalisten kalankasvatusalueiden hyödyntämistä.

Suunnittelualueiden
ominaispiirteet ja
painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella on tunnistettu nykyisten kalankasvatusalueiden ja niiden laajentumisalueiden lisäksi potentiaalisia alueita Merenkurkusta sekä Selkämeren ja Perämeren ulommilta rannikkovesiltä.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Saaristomeri on perinteisesti merkittävä kalankasvatusalue. Tulevaisuuden vesiviljelylle potentiaalisia alueita on tunnistettu ulkosaaristosta ja Selkämeren eteläosan ulommilta rannikkovesiltä ja avomerivyöhykkeeltä.

Suomenlahti: Suomenlahdella on tunnistettu potentiaalisia kalankasvatusalueita.

Lähtöaineistot ja
selvitykset

[Merialueen kalankasvatuksen sijainninhjaussuunnitelman luonnos 2025](#), lausuntovaiheen materiaali (Luonnonvarakeskus 2025).

Sijainninhjauksen mallinnus perustuu FINFARMGIS-menetelmään, joka arvioi alueiden soveltuvuutta yhdistämällä taloudellisia, sosiaalisia, ympäristöllisiä ja olosuhteisiin liittyviä kriteerejä. Näiden perusteella tunnistetaan parhaat kalankasvatusalueet manner-Suomen merialueilta.

Kalojen poikastuotanto ja talvisäilytysalueet eivät sisällä sijainninhjaussuunnitelmaan, kuten ei myöskään Ahvenanmaan maakuntaan liittyvät aluevedet. Sijainninhjaussuunnitelman vaikutuksista on laadittu SOVA-lain mukainen ympäristöselostus (Merialueen kalankasvatuksen sijainninhjaussuunnitelman 2025 ympäristöselostus).

Päivitetty sijainninhjaussuunnitelma on todennäköisesti valmistumassa kesän 2026 aikana.

Merkintä

Kalastus

Kalasadama

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnustetaan ammattikalastuksen osalta rannikon verkkokalastuksen ja avomerialueen ja rannikon troolikalastuksen tärkeitä alueita. Muu ammattikalastus kuten rysäpaikat on huomioitu osana suunnitteluprosessia, ja ne voivat sisältyä rannikon kalastusalueisiin. Rysäpaikkoja ei esitetä suunnitelmakartalla, vaan tausta-aineistona. Kalasatamat ja logistiikkayhteydet ovat kalastukselle keskeisiä saaliin purkamisen sekä jatkojalostusketjun kannalta. Kalastuksen ja merituulivoiman merkintöjä ei pääsääntöisesti osoiteta päällekkäin, koska tämänhetkisen arvion mukaan toiminnot eivät ole mahdollisia samoilla alueilla. Kalastusmerkintä osoittaa tietyinä ajankohtana tapahtunutta intensiivisintä kalastustoimintaa, eikä se siten suoraan tuo esiin kalastuksen tulevaisuuden potentiaalia. Toimialaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon kalastuksessa hyödynnettävien alueiden vuotuiset ja vuodenaikaiset vaihtelut ja ilmastonmuutoksen vaikutukset. Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat sisältävät tarkempaa alueellista tietoa merkittävistä kalastusalueista.

Merkinnän kuvaus

Kalastus: Merkinnällä osoitetaan keskeisiä verkkokalastukseen ja troolikalastukseen käytettäviä alueita.

Kalasadama: Merkinnällä osoitetaan tärkeimmät kalastusta ja vesiviljelyä palvelevat satamat.

Suunnitteluperiaate

Kalastukselle merkitykselliset alueet on tärkeä ottaa huomioon merialueen käyttöä suunniteltaessa. Merituulivoima-alueiden sijoittamista keskeisimmille ja korvaamattomille kalastusalueille tulisi välttää. Kalakantojen uusiutumisen tärkeitä kutu- ja poikasalueet on tärkeä turvata. Kriittiset vaelluskala-alueet, kuten suistot, tulee myös huomioida. Merituulivoimaloiden energiansiirtoyhteyksien sijoittelussa on tärkeä välttää kalojen kutualueita ja merkityksellisiä kalastusalueita.

Merialueen käyttöä suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat, joiden tavoitteena on turvata alueen kalavarojen kestävä käyttö ja tuotto sekä biologinen monimuotoisuus.

Kalatalousalaa tukeva infrastruktuuri eli etenkin kalasatamien verkoston toimivuus on tärkeää pitää toimivana ja huolehtia kalasatamien toimintaedellytyksistä. Kalasatamaverkostoa on tärkeä kehittää kokonaisuutena ja yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Ammattikalastuksen kannalta merkitystä on erityisesti saaristoilla ja rannikkovesillä. Rannikolla pyyntimuodoista merkittävimmät ovat verkko- ja rysäkalastus. Pohjoinen Selkämeri on silakan troolausalueena merkittävä. Kalasatamien verkosto on kattava. Perämeren alueella kalanjalostus on keskittynyt Ouluun. Tornionjoki ja Simojoki ovat

valjastamattomia vaelluskalajokia. Merialuesuunnitelmassa osoitetaan kattava kalasatamien verkosto sisältäen 34 kalasatamaa.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Suurin osa Suomen silakkasaaliista tulee täältä suunnittelualueelta. Saaristomeri on Suomen merkittävin elinkeinokalatalouden keskittymä. Eteläisellä Selkämerellä sijaitsee merkittäviä troolikalastusalueita sekä avomerellä että rannikon läheisyydessä. Alueella on kattava kalasatamien verkosto ja suunnitelmakartalla on osoitettu 18 kalastusta ja vesiviljelyä palvelevaa satamaa.

Suomenlahti: Runsaat ja monipuoliset kalakannat luovat hyvät mahdollisuudet ammattikalastuksen lisäämiseen. Pienimuotoinen rannikon läheisyydessä tapahtuva ammattikalastus on useimmiten monilajikalastusta rysillä ja verkoilla. Kalasatamina Suomenlahdella esitetään ammattikalastusta palvelevat viisi keskeisintä kalasatamaa.

Lähtöaineistot ja selvitykset

Aineisto I-ryhmän ammattikalastajien tärkeimmistä rannikon verkkokalastusalueista [Tärkeät kaupalliset kalastusalueet rannikolla: rysäpyydyspaikat ja verkkokalastusalueet](#) (Luonnonvarakeskus 2023)

Avomerelle osoitettu troolikalastus perustuu Luonnonvarakeskuksen paikkatietoaineistoon [Satelliittiseuranta-aineisto suomalaisten troolialusten kalastusalueista Itämerellä vuosien 2018-2022 aikana](#) ja HELCOM:n aineistoon kalastusalueiden liikkeistä (AIS) "[HELCOM Metadata catalogue - Fishing intensity and effort 2016-2021](#)

Kalastuksen käyttämien alueiden määrittelyn pohjana on käytetty selvityksen paikkatietoaineistoja [Suomen troolilaivaston kalastusalueet Itämerellä vuosina 2010–2022](#) (Luonnonvarakeskus 2023)

Kalastusrajoitus-palvelun <https://www.paikkatietohakemisto.fi/geonetwork/home/api/records/1a855a17-ea46-425c-88b3-faaf9834d29f> kalastusrajoitusalueet

[Kalastus muuttuvassa toimintaympäristössä, merialuesuunnittelu yhteensovittamisprosessina](#) (Merialuesuunnittelu 2024)

[Kalasatamat ja purkupaikat elinkeinokalatalouden solmukohtina Keskeiset tulokset ja johtopäätökset julkisten kalasatamien ja purkupaikkojen rakenteesta ja kehittämisestä](#) (Anne Erkkilä-Välimäki, Turun yliopisto / Turun kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö 2023)

[Kalasatama-karttapalvelu - Meri- ja kalatalous](#). Kalatalouden paikkatietoaineisto on kerätty vuosien 2017–2018 aikana tehdyn kalasatamaselvityksen yhteydessä. Kalasatamaselvitys on tehty kalataloushallinnon, kalatalouden toimintaryhmien ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyönä.

[Kalastuksen huomioiminen merialuesuunnittelussa työpajat, yhteenveto](#) (Merialuesuunnittelu 2024)

Valtioneuvoston asetus (719/2019) eräistä kalansaaliiden sallituista purkamissatamista

Merkintä

Energiantuotanto

Energiantuotannon pitkän aikavälin selvitysalue

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan energiantuotannon osalta merituulivoiman kehittämiseksi potentiaalisia alueita. Merituulivoimalle soveltuvia alueita voi myös olla merialuesuunnitelmassa osoitettujen energiantuotantoalueiden ulkopuolella.

Merkinnän kuvaus

Energiantuotanto: Merkinnällä osoitetaan merituulivoimalle potentiaalisia alueita. Alueet sijoittuvat pääasiassa ulkosaariston ja ulompien rannikkovesien sekä avomeren vyöhykkeille. Potentiaalisia alueita osoitettaessa on huomioitu muun muassa merenkulun alueet, Natura 2000 -alueet ja muut luontoarvot, maisemaarvot sekä maanpuolustuksen tarpeet.

Energiantuotannon pitkän aikavälin selvitysalue: Ahvenanmaan eteläpuolelle osoitettava alue on pitkän aikavälin selvitysalue merituulivoiman potentiaalın tarkastelemiseksi. Alueella on huomattavat edellytykset energiantuotannolle ja -siirrolle, mutta maanpuolustuksen tarpeet ohjaavat ja rajaavat alueen suunnittelua.

Suunnitteluperiaate

Merituulivoimaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon kalastus ja muut merelliset elinkeinot, merenkulku, virkistyskäyttö ja matkailu sekä maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot sekä maanpuolustus. Lisäksi on huomioitava energiansiirron yhteystarpeet merialueilla sekä kytkentä valtakunnalliseen kantaverkkoon.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella on hyvät edellytykset merituulivoiman kehittämiseksi erityisesti Selkämeren pohjoisosan ja Perämeren avomerivyöhykkeellä. Merenkurkun alueella luonto- ja kulttuuriarvot rajoittavat merituulivoiman kehittämistä ja Perämerellä maanpuolustuksen tarpeet. Alueen ominaispiirteitä ovat merialueen mataluus ja jääolosuhteet.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Alueella on osoitettu merituulivoimalle potentiaalisia alueita Selkämeren eteläosan avomerivyöhykkeille.

Saaristomeren eteläpuolelle on merkitty energiantuotannon pitkän aikavälin selvitysalue. Alueella on mahdollisesti pitkän aikavälin potentiaalia merituulivoiman tuotantoon. Nykytilanteessa alueen hyödyntämistä rajoittavat puolustusvoimien toimintaan liittyvät varaukset.

Suomenlahti: Alueella mm. maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet sekä Natura 2000 -alueet ja muut luontoarvot rajoittavat merituulivoiman laajamittaista kehittämistä. Pitkällä aikavälillä merituulivoimalle potentiaalisimmat alueet sijaitsevat Suomenlahden läntisellä avomerivyöhykkeellä.

Lähtöaineistot ja selvitykset

Lapin meri- ja rannikkoalueen tuulivoimakaava ja siihen liittyvät taustaselvitykset. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys 2023–2024.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja siihen liittyvät taustaselvitykset.

Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja siihen liittyvät taustaselvitykset.

Satakunnan maakuntakaavaehdotus 2050 ja siihen liittyvät taustaselvitykset.
Kymenlaakson tuulivoimaselvitys 2025.

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi (SOVA) potentiaalisista talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista (Työ- ja elinkeinoministeriö 2025). SOVA:ssa on merituulivoima-aluekohtaisesti arvioitu vaikutukset ihmisiin, luonnonympäristöön, yhdyskuntarakenteeseen, luonnonvarojen käyttöön sekä näiden ristinvaikutukset sekä toteutusvaihtoehtojen yhteisvaikutukset.

[Merituulivoiman kehittäminen Suomen merialueilla, MeriTV](#) (Suomen ympäristökeskus 2024) Tutkimushankkeessa on selvitetty Zonation-työkalua käyttäen, missä merituulivoimaa voidaan kehittää kestävästi Suomen merialueilla. Halla merituulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus (OX2 2025). Laineen merituulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus (OX2 2025).

Merkintä

Energiansiirto

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan merialueelle sijoittuvia energiansiirtoyhteystarpeita sekä sellaisia mantereelle sijoittuvia energiansiirtoyhteyksiä ja -yhteystarpeita, joilla on merkitystä merellisten toimialojen näkökulmasta. Energiansiirtoyhteydet kytkevät merialuesuunnitelmassa osoitetut energiantuotantoalueet kansalliseen ja Euroopan laajuiseen energiahuoltoverkkoon sekä osoittavat mantereella kulkevia energiansiirtoyhteyksiä, jotka yhdistävät Suomen eri merialueet toisiinsa.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan yleispiirteisesti sekä olemassa olevia energiansiirtoyhteyksiä että tulevaisuuden energiansiirtoyhteystarpeita. Näihin kuuluvat sekä sähkönsiirtoyhteydet että kaasu- ja vetyverkot kansallisesti ja kansainvälisesti. Merkinnät eivät ota suoraan kantaa mantereen liityntäpisteiden sijainteihin.

Suunnitteluperiaate

Energiansiirtoyhteyksiä kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon vaikutukset meriympäristöön ja vedenlaiseen kulttuuriperintöön sekä rannikkovyöhykkeen arvoihin. Energiansiirtoyhteydet tulee sovittaa yhteen meren ja rannikkovyöhykkeen muiden alueidenkäyttömuotojen kanssa.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella korostuvat energiansiirron yhteystarpeet osana kansallista ja kansainvälistä energiajärjestelmää. Suunnitteluratkaisussa tunnistetaan rannikkoa seuraileva, yleispiirteinen energiansiirtoyhteys, joka kuvaa sähkönsiirron kantaverkkoa sekä kehittyviä kaasu- ja vetyverkostoja ja niiden kytkeytymistä Ruotsin verkostoihin. Lisäksi tunnistetaan tarve siirtää energiantuotantoalueilla tuotettu energia rannikolle joko sähkönä tai muuna energiamuotona, kuten vetynä. Merialueella on tunnistettu yksi kansainvälinen energiansiirtoyhteystarve Merenkurkun yli Ruotsiin.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Merialuesuunnitelmassa tunnistetaan rannikkoa seuraileva, yleispiirteinen energiansiirtoyhteys, joka kuvaa sähkönsiirron kantaverkkoa sekä kehittyviä kaasu- ja vetyverkostoja. Lisäksi tunnistetaan tarve siirtää energiantuotantoalueilla tuotettu energia rannikolle joko sähkönä tai muuna energiamuotona, kuten vetynä. Merialueella on tunnistettu lisäksi kansainvälinen energiansiirtoyhteys Ruotsiin (Fenno-Skan).

Suomenlahti: Alueella kulkee neljä merkittävää kansainvälistä merellistä energiansiirtoyhteyttä. Estlink 1 ja 2 merikaapelit ovat Suomen ja Viron välillä kulkevia sähkönsiirtoyhteyksiä, Näiden lisäksi suunnitteilla on kolmas merikaapeliyhteys, EstLink 3. Lisäksi Alueella kulkee merenalainen kaasuputki Balticconnector Viroon. Suunnitelmakartalla osoitetaan myös Suomenlahden alueen kannalta merkitykselliset energiansiirtoyhteydet lännestä ja pohjoisesta etelään sekä suunnitteilla oleva kansallinen vedynsiirtoverkosto, mukaan lukien yhteystarve Euroopan markkinoille. Yleispiirteisesti esitetty energiansiirtoverkosto kuvaa sähkönsiirron kantaverkkoa sekä kehittyviä kaasu- ja vetyverkostoja.

**Lähtöaineistot ja
selvitykset**

Maakuntakaavat ja niiden selvitykset.
Suomen kansallisen vetyverkon reittisuunnitelma, Gasgrid 2024
Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, Ympäristövaikutusten arviointiohjelmat,
Gasgrid 2026
Kantaverkon kehittämissuunnitelma 2026–2035, Fingrid 2025

Merkintä

TEN-T-satama

Satama

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan kansainvälisesti merkittävät TEN-T-ydinverkon ja kattavan verkon satamat sekä muut alueellisesti merkittävät satamat. TEN-T on Euroopan laajuinen liikenneverkko (Trans European Transport Network), joka yhdistää Euroopan liikenneyhteydet ja -solmukohtat laajaksi liikenneverkoksi. Sen tavoitteena on edistää ihmisten ja tavaroiden kestävästä liikkumisesta jäsenmaasta toiseen mahdollisimman saumattomasti. TEN-T-verkko koostuu kolmesta tasosta: vuoteen 2030 mennessä rakennettavasta ydinverkosta, vuoteen 2040 mennessä rakennettavasta laajennetusta ydinverkosta ja vuoteen 2050 mennessä rakennettavasta kattavasta verkosta.

Satamat ovat keskeisiä monikäyttöalueita sekä solmukohtia kuljetus- ja matkaketjujen kannalta. Merikuljetusten toimivuus kaikissa olosuhteissa on kriittistä maan huoltovarmuudelle ja yhteiskunnan toimintakyvylle. Toimiva satamalogistiikka takaa materiaalien ja tavaroiden liikkumisen väestön, talouselämän ja maanpuolustuksen tarpeisiin. Satamien alueelle sijoittuu myös paljon satamaliitännäistä teollista toimintaa. Satamien rooli osana vihreää siirtymää on keskeistä, kun fossiilisista polttoaineista siirrytään uusiutuviin energiamuotoihin ja uusiin käyttövoimiin.

Useiden suunnitelmakartalla osoitettavien satamien yhteydessä on merkittävää teollisuutta, muun muassa kemian-, metsä- ja metalliteollisuuden tuotantolaitoksia, joiden logistiikan kannalta satamat ovat keskeisessä roolissa. Toimiva kokonaislogistiikka satamien, satamien takamaiden ja mantereen jatko-yhteyksiin välillä on keskeistä tavaroiden ja ihmisten liikkumisen sekä kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta.

Merkinnän kuvaus

TEN-T-satama: Merkinnällä osoitetaan nykyiset kansainvälisesti merkittävät TEN-T-ydinverkon ja kattavan verkon satamat. Merkintä sisältää myös satamasidonnaiset teollisuuslaitokset.

Satama: Merkinnällä osoitetaan muita alueellisesti merkittäviä satamia. Merkintä sisältää myös satamasidonnaiset teollisuuslaitokset.

Suunnitteluperiaate

Satama-alueita kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon satamien toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä monikäyttömahdollisuudet. Suunnittelussa on tärkeää kiinnittää huomiota merenkulun alueisiin, mantereiden jatko-yhteyksiin, liikenteen sujuvuuteen, turvallisuuteen ja liikenneympäristön laatuun sekä alueiden energiavaatimuksiin. Takamaayhteydet ovat satamien toimivuuden ja kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisiä, ja on tärkeää parantaa niiden toimintaedellytyksiä.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: TEN-T-kattavan verkon satamia ovat Tornion, Kemin, Oulun, Raahen, Kokkolan ja Kaskisen satamat. Muita merkittäviä satamia ovat Hankikiven, Kalajoen, Pietarsaaren, Vaasan ja Kristiinankaupungin satamat.

**t ja
painopisteet**

Tavoitteena on saada Vaasan satama osaksi TEN-T-kattavaa verkkoa ja että Pietarsaaren satama palautetaan siihen.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Turun ja Naantalin satamat ovat osa TEN-T-ydinverkkoa. Rauman ja Porin satamat kuuluvat TEN-T-kattavan verkon satamiin. Muina kauppamerenkulun kannalta alueelle merkittävinä satamina on osoitettu Eurajoen, Uudenkaupungin ja Paraisten satamat.

Suomenlahti: HaminaKotkan ja Helsingin satamat ovat osa TEN-T-ydinverkkoa. TEN-T-kattavan verkon muita satamia ovat Hangon satamat sekä Inkoon satama. Muita merkittäviä satamia ovat Kilpilahden satama Porvoossa sekä Kantvikin ja Loviisan satamat.

**Lähtöaineistot
ja selvitykset**

EU:n TEN-T-asetus (2024) [Trans-European Transport Network \(TEN-T\) - Mobility and Transport](#)
[Suomen satamien tavaraliikenneselvitys – Merikuljetukset sekä satamien etu- ja takamaat](#) (Traficom 2025)
https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/Traficom_14_2025_Satamien_tavaraliikenneselvitys.pdf
[Merellisten toimialojen huoltovarmuus ja merialueen kokonaisturvallisuus](#) (Merialuesuunnittelu 2025)
Maakuntakaavat ja niiden selvitykset

Merkintä

TEN-T-toiminnallinen yhteys

Toiminnallinen yhteys

Varautumisen liikennekäytävä

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä olemassa olevia sekä potentiaalisia toiminnallisia yhteyksiä, jotka tukevat alueiden huoltovarmuutta, elinkeinoja ja muuta hyvinvointia. Toiminnalliset yhteydet ovat ensisijaisesti kansainvälisiä ja käsittävät matkailu- ja virkistys- sekä infrastruktuuriyhteyksiä.

TEN-T on Euroopan laajuinen liikenneverkko (Trans European Transport Network), joka yhdistää Euroopan liikenneyhteydet ja -solmukohdat laajaksi liikenneverkoksi. Sen tavoitteena on edistää ihmisten ja tavaroiden kestävästä liikkumisesta jäsenmaasta toiseen mahdollisimman saumattomasti. TEN-T-verkko koostuu kolmesta tasosta: vuoteen 2030 mennessä rakennettavasta ydinverkosta, vuoteen 2040 mennessä rakennettavasta laajennetusta ydinverkosta ja vuoteen 2050 mennessä rakennettavasta kattavasta verkosta.

Varautumisen liikennekäytävillä tavoitellaan Pohjoismaiden välisten kriittisten liikenneyhteyksien turvaamista kaikissa olosuhteissa. Tavoitteena on edistää sekä siviili- että sotilaallista liikkuvuutta ja tukea turvallisia ja kriisinkestäviä kuljetusketjuja.

Merkinnän kuvaus

TEN-T-toiminnallinen yhteys: Merkinnällä osoitetaan kansainvälisiä rajat ylittäviä toiminnallisia yhteyksiä, jotka kytkeytyvät osaksi TEN-T-ydinverkkoa. Yhdeksästä ydinverkon liikennekäytävästä Suomeen ulottuvat käytävät Skandinavia–Välimeri, Pohjanmeri–Itämeri ja Itämeri–Mustameri–Egeanmeri.

Toiminnallinen yhteys: Merkinnällä osoitetaan tunnistettuja olemassa olevia sekä potentiaalisia toiminnallisia kansainvälisiä yhteyksiä.

Varautumisen liikennekäytävä: Merkinnällä osoitetaan pohjoismaisen liikennejärjestelmän tärkeitä liikennekäytäviä, joiden tulisi palvella sekä siviili- että sotilaallista liikennettä.

Suunnitteluperiaate

Yhteyksiä kehitettäessä on huomioitava eri toimialojen yhteensovittamisen tarpeet sekä edistettävä yhteyksien monipuolista parantamista ja jatkuvuutta. Yhteyksien suunnittelussa painotetaan huoltovarmuuden kannalta kriittisten reittien ja infrastruktuurin turvaamista, järjestelmien vikasietoisuutta sekä kokonaisturvallisuuden vaatimuksia.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: TEN-T-yhteytenä osoitetaan Oulu-Luulaja yhteys, joka on osa Skandinavia–Välimeri ja Pohjanmeri–Itämeri TEN-T-ydinverkon liikennekäytäviä. Toiminnallisena yhteytenä osoitetaan Vaasa–Uumaja-yhteys, joka on Pohjanlahden ainoa ja Euroopan pohjoisin ympärivuotinen lauttayhteys. Varautumisen liikennekäytävinä osoitetaan yleispiirteisellä nuolella meriyhteyksiä Pohjanlahden yli Suomen ja Ruotsin satamien välillä.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: TEN-T-yhteytenä osoitetaan Turku–Tukholma-yhteys, joka on osa Skandinavia-Välimeri TEN-T-ydinverkon liikennekäytävää. Varautumisen liikennekäytävinä on osoitettu meriyhteys Göteborgista ja Tukholmasta Hankoon, Turkuun ja Naantaliin sekä Trondheimin ja Sundsvallin alueilta Rauman ja Porin satamiin.

Suomenlahti: Helsinki–Tallinna-yhteys on osa TEN-T-ydinverkkoon kuuluvia Pohjanmeri-Itämeri ja Itämeri–Mustameri–Egeanmeri-liikennekäytäviä, joihin liittyy tiiviisti myös mahdollinen Tallinna-tunneli. Helsingin satamista länteen lähtevä yhteys kuvaa yhteyksiä Tukholman ja Keski-Euroopan TEN-T-ydinverkon satamiin. Länsi-Uudeltamaalta Saksaan ja muualle Keski-Eurooppaan suuntautuvaan toiminnalliseen yhteyteen liittyy muun muassa tavaraliikenteen kehittämistarpeita. Skandinavia-Välimeri TEN-T-ydinverkon liikennekäytävä ulottuu Kotkan-Haminan seudulta Helsingin ja Turun kautta Keski-Eurooppaan ja edelleen Välimerelle. Kotka-Viro on kehitettävä toiminnallinen yhteys, johon liittyy mm. liikenteen kehittämistarpeita HaminaKotkan sataman ja Viron satamien ja logistiikkaterminaalien välillä. Kotka-Pietari-yhteyteen liittyy pitkän aikavälin matkailun kehittämistarpeita. Suomenlahdelta Viroon suuntautuviin yhteyksiin liittyy myös huoltovarmuuden kannalta kriittisiä yhteyksiä.

**Lähtöaineistot ja
selvitykset**

[Euroopan laajuinen liikenneverkko TEN-T - Väylävirasto](#)
EU:n TEN-T-asetus (2024) [Trans-European Transport Network \(TEN-T\) - Mobility and Transport](#)
[Merellisten toimialojen huoltovarmuus ja merialueen kokonaisturvallisuus](#)
(Merialuesuunnittelu 2025)
[Pohjoismainen varautumisen liikennejärjestelmästrategia, JOINT NORDIC STRATEGY FOR TRANSPORT SYSTEM PREPAREDNESS](#) (Liikenne- ja viestintäministeriö 2026)
Maakuntakaavat ja niiden selvitykset

Merkintä

Merenkulun alue

Talvimerenkulun erityisalue

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa merenkulun alueina tunnistetaan merkittäviä liikennöityjä alueita. Suomi on logistisesti vahvasti riippuvainen meriliikenteestä, ja merenkulun toimivuus on keskeistä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden kannalta. Merenkulun alueet ovat keskeinen osa merialueiden nykyistä ja tulevaa käyttöä. Talvimerenkulun erityisalueina tunnistetaan alueita, joilla on korostunut merkitys meriliikenteen reittien vaihtoehtoisuuden kannalta erityisesti talviolosuhteissa.

Merkinnän kuvaus

Merenkulun alue: Merkinnällä osoitetaan yleispiirteisesti merenkulun käyttämät alueet. Merenkulun alueet perustuvat meriliikenteen käyttämiin alueisiin, olemassa olevien väylien sijainteihin sekä uusien väylien osoittamistarpeisiin, joista on yleistetty merenkulun alueet -merkintä.

Talvimerenkulun erityisalue: Merkinnällä osoitetaan yleispiirteisesti alueita, jotka voivat toimia vaihtoehtoisina kulkureitteinä vaihtelevissa talvisissa sää- ja jääolosuhteissa.

Suunnitteluperiaate

Merenkulun alueita kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon merenkulun ja merilogistiikan tulevaisuuden tarpeet sekä meriturvallisuuden edellytykset.

Talvimerenkulun erityisalueilla on tärkeää turvata riittävä navigointitila meriliikenteelle vaihtelevissa talvisissa sää- ja jääolosuhteissa. Eryityisesti talvimerenkulun osalta yhteensovitettavana teemana on merituulivoima.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Merenkurkun alueella on keskeinen merkitys merenkulun kannalta. Alueen ominaispiirteitä ovat jääolosuhteet talvella sekä merialueen mataluus Merenkurkussa ja Perämeren alueella. Perämeren alueella korostuu lisäksi meriliikenteen vaihtoehtoisten reittien merkitys talviolosuhteissa. Jääolosuhteet voivat edellyttää pääreiteistä poikkeavia kulkureittejä, minkä vuoksi riittävä navigointitila ja reittien vaihtoehtoisuus ovat keskeisiä meriturvallisuuden kannalta. Merenkulun alueina osoitetaan pääasiassa kauppamerenkulun 1 luokan väylät ja muut paljon liikennöidyt merialueet. Talvimerenkulun kannalta tärkeät alueet perustuvat Traficomien selvityksessä (13/2025) tunnistettuihin meriliikenteen vaihtoehtoisin reitteihin (redundant routes).

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Merenkulun alueina osoitetaan pääasiassa kauppamerenkulun 1 ja 2 luokan väylät ja muut paljon liikennöidyt merialueet.

Suomenlahti: Suomenlahti on merialueista vilkkaimmin liikennöity. Merenkulun alueina osoitetaan kauppamerenkulun 1 luokan väylät sekä muut paljon liikennöidyt merialueet. Merenkulun alueena osoitetaan myös uuden väylän tarve itään päin, joka on tarpeen toimivamman yhteyden ja aluskokojen kasvamisen vuoksi. Suomenlahden vilkkaan meriliikenteen vuoksi öljy- ja kemikaalionnettomuuden todennäköisyys Suomenlahdella on keskimääräistä

korkeampi. Suomenlahden merkittävimpiin kauppamerenkulun satamiin johtavia väyliä ylläpidetään myös talvisin eikä Suomenlahdella ole tarpeen esittää talvimerenkulun erityisalueita.

**Lähtöaineistot ja
selvitykset**

Alusten kulkemia reittejä kuvaava vuoden 2016 Automatic Identification System (AIS) -aineisto HELCOM-paikkatietorajapinta (2016 All shiptypes AIS Shipping: <http://maps.helcom.fi/website/mapservice/>)

Väylä-aineisto: www.vayla.fi/paikkatiedot/vesivaylat

Kansainvälisen merenkulun syvät merenkulun alueet, International Maritime Organization (IMO) määrittelemät alueet.

Suunnitelmaportaan tausta-aineistossa on esitetty kauppamerenkulun 1. ja 2. luokan väylät.

[Talvimerenkulun vaihtoehtoisia reittejä koskeva selvitys: Study on maritime safety and wind farms in the Gulf of Bothnia](#) (Traficom 2025)

Merkintä

Erityisen yhteensovittamisen alue

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan alueita, joihin liittyy erityinen suunnittelutarve usean olemassa olevan ja potentiaalisen toiminnan yhteensovittamiseksi.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan pääkaupunkiseudun rannikko- ja sisäsaariston vyöhyke, jolla on useita eri toimintoja ja potentiaaleja. Toimintojen välisten synergioiden hyödyntäminen edellyttää erityistä yhteensovittamista.

Suunnitteluperiaate

Alueita kehitettäessä alueen väestön virkistys, liikkumis- sekä muut tarpeet on tärkeää sovittaa kestävästi yhteen liikenteeseen, matkailuun sekä muihin toimintoihin liittyvien tarpeiden kanssa. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon maanpuolustuksen tarpeet, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä selvitettävä toimintojen synergioita.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Ei merkintöjä.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Ei merkintöjä.

Suomenlahti: Kasvavan pääkaupunkiseudun metropolialueen merialueelle sijoittuu sekä paikallisesti, kansallisesti että kansainvälisesti merkittäviä kohteita ja toimintoja.

Lähtöaineistot ja selvitykset

Maakuntakaavat ja niiden selvitykset

Merkintä

Meriteollisuus

Yleinen selite

Meriteollisuus, merenkulku ja satamatoiminnot ovat päätoimialoja merellisten elinkeinojen muodostamassa meriklusterissa. Meriteollisuudella tarkoitetaan alusten ja merellisten rakenteiden rakentamista, varustelua ja korjausta sekä niihin liittyvien koneiden, laitteiden ja muiden järjestelmien tuotantoa. Meriteollisuuteen kuuluu myös satama- ja vesirakentaminen. Kokonaisuuteen kytkeytyy myös huolto- ja logistiikkapalvelut sekä suunnittelu- ja insinööripalvelut, ohjelmisto-, automaatio- ja digitaaliset ratkaisut.

Meriteollisuuden toimiala sijoittuu pääosin satama- ja telakka-alueille sekä rannikon teollisuusalueille. Toimialaan liittyvä yritysverkosto kattaa kuitenkin laajemmin koko maan.

Meriteollisuus palvelee merellisten toimijoiden tarpeita. Meriteollisuuden tuotanto ja innovaatiot kohdentuvat meriliikenteeseen, Suomen huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen sekä energian tuotantoon, öljyn ja kaasun tuotantoon. Meriteollisuus on kansainvälinen toimiala ja toimialalle on keskeistä hyvät kuljetusyhteydet maa- ja meriteitse.

Merkinnän kuvaus

Merkinnällä osoitetaan keskeisiä meriteollisuuden alueita. Meriteollisuus on osa satamamerkintää silloin, kun meriteollisuus on sataman yhteydessä.

Suunnitteluperiaate

Vahvistetaan meriteollisuuden kehittämistä turvaamalla meriteollisuuden pitkän aikavälin tilantarpeet ja varmistamalla sujuvat toimitusten ja huoltojen kuljetukset. Huolehditaan meriteollisuuden energiainfrastruktuurin kehittämisestä ja innovaatioiden testausmahdollisuuksien säilyttämisestä.

Meriteollisuuden kehittämistoimenpiteissä otetaan huomioon muut merelliset toimijat ja meriympäristön suojelu.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella on merkittävää meri- ja metalliteollisuuteen liittyvää yritystoimintaa. Meriteollisuus sisältyy osaksi satamamerkintöjä.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Alueella sijaitsee useita merkittäviä telakoita ja muita meriteollisuuden keskittymiä. Suunnitelmaportille on merkitty Porin, Rauman sekä Turun ja Naantalın meriteollisuuskeskittymät.

Suomenlahti: Meriteollisuus sisältyy Suomenlahdella osaksi satamamerkintöjä. Alueella on meriteollisuusalan osaamista ja koulutusta. Helsingin telakka on alueella erittäin merkittävä ja myös risteily- ja laivaliikenteeseen liittyvä toiminta on merkittävää.

Lähtöaineistot ja selvitykset

Kansallinen meriteollisuusstrategia (valmistuu 06/2026)
[Meriteollisuuden tilannekuva ja skenaariot alan kehityksestä](#) (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021)
[Sinisen talouden tilannekuva merialuesuunnittelun lähtökohtana](#) (Merialuesuunnittelu 2018) Maakuntakaavat ja niiden selvitykset

Merkintä	 Erityisalue
Yleinen selite	Merialuesuunnittelussa tunnistetaan erityisiä ja muista poikkeavia mereen kytkeytyviä toimintoja.
Merkinnän kuvaus	Merkinnällä osoitetaan merkittäviä erityisalueita, jotka kytkeytyvät mereen. Erityisalueita voivat olla esimerkiksi voimalat, datakeskukset, automaatioalusten testausalueet tai puolustusvoimille tärkeitä alueet.
Suunnitteluperiaate	Alueita kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon erityistoimintojen asettamat rajoitukset muille toiminnoille ja selvittävät mahdollisuuksia alueiden monikäyttöön, kuten lauhdevesien hukkalämmön hyödyntämiseen.
Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet	<p>Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Alueella on Perämerellä Kokkolan-Kalajoen edustalle sijoittuva puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalue sekä Pyhäjoen Hanhikiven suunnitellun ydinvoimalan läheinen merialue.</p> <p>Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Alueella on autonomisten alusten testialue, Jaakonmeri, ja Olkiluodon ydinvoimalan läheinen merialue Eurajoella.</p> <p>Suomenlahti: Haminassa sijaitsee Googlen edistynein ja tehokkain palvelinkeskus, joka käyttää merivettä jäähdytysjärjestelmässään. Loviisan ydinvoimalan ja Kilpilahden öljynjalostuksen ja petrokemian klusterin alueet hyödyntävät merialuetta kuljetuksiin ja jäähdytykseen. Inkoon Joddbölen alueelle on suunniteltu vähäpäästöistä terästehdasta sekä vedyn tuotantolaitosta, jonka yhteydessä on paljon potentiaaleja monikäyttöön ja sivuvirtojen hyödyntämiselle.</p>
Lähtöaineistot ja selvitykset	Maakuntakaavat ja niiden selvitykset Sinisen talouden tilannekuva merialuesuunnittelun lähtökohtana (Merialuesuunnittelu 2018) Suunnitelmaportaan tausta-aineistossa on esitetty puolustusvoimien suoja-, rajoitus- ja vaara-alueet.

Merkintä

Rajaturvallisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Yleinen selite

Merialuesuunnittelussa tunnistetaan Itäisellä Suomenlahdella sijaitseva Suomen ainoa EU:n ja NATO:n ulkoinen meriraja. Rajaan liittyy turvallisuuspoliittisia tavoitteita, toimintoja rajoittavia tekijöitä, yhteensovittamisen tarpeita sekä rajaturvallisuuteen ja -valvontaan liittyviä toiminnallisia ja alueidenkäyttöllisiä tarpeita.

Merkinnän kuvaus

Itäinen Suomenlahti muodostaa osan Euroopan unionin ja NATO:n ulkorajaa, jossa merialueen valvonta ja turvallisuus ovat keskeisiä kansallisia ja EU-tason tekijöitä. Alueella korostuvat rajaturvallisuuden ja muiden toimintojen yhteensovittamisen erityispiirteet, kuten esimerkiksi meriturvallisuus, rajavalvonta sekä viranomaisyhteistyö.

Suunnitteluperiaate

Aluetta kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan tarpeet ja näiden asettamat rajoitteet muille toiminnoille.

Suunnittelualueiden ominaispiirteet ja painopisteet

Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri: Ei merkintöjä.

Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa: Ei merkintöjä.

Suomenlahti: Itäisellä Suomenlahdella sijaitsee Suomen ainoa EU:n ja NATO:n ulkoinen meriraja.

Lähtöaineistot ja selvitykset

<https://merialuesuunnittelu.fi/wp-content/uploads/2025/09/merialuesuunnittelu-merellisten-toimialojen-huoltovarmuus-ja-merialueen-kokonaisturvallisuus-loppuraportti.pdf>[Merellisten toimialojen huoltovarmuus ja merialueen kokonaisturvallisuus](#) (Merialuesuunnittelu 2025)

